

Na této cestě, když jsme přišli do kaštanových hájů, páže pana Lva házelo, upravivši si prut, kameny po lese, jak to vidělo dělali tamní lidi, kteří dovedou vrhati drobné kameny velmi daleko i vysoko. Chtějíc se jim v tom vyrovnati, páže házelo kaménky sem tam, až tu najednou z neopatrnosti do krve zranilo nějakého člověka, který tam náhodou bez nejmenšího našeho vědomí ležel za křovím. Ten potom s námi skrze herolda mluvil náramně hněvivě a vyhrožoval, že to odpykáme smrtí. Herold mu řekl :

„Milý člověče, nerozhořčuj se tak, když přece vidíš, že ten chlapec, poněvadž tě neviděl, udělal to nevědomky!“

Potom jsme jeli dále. U cesty tam byla krčma, kde se obyčejně cestující zastavovali, aby se napili nebo najedli, protože v okruhu pěti mil tam není žádná tvrz ani vesnice.

A tu tedy na zpáteční již cestě od Sv. Jakuba, když jsme, někteří na koních, někteří pěšky, přišli k této krčmě, našli jsme tam asi sto lidí, ozbrojených meči, kopími, samostříly i luky, kteří se sešli, aby pomstili toho od hochy raněného, a chtěli na nás udeřiti. Tehdy na ně náš herold zavolal gallicijským jazykem a řekl :

„Proč na pomstu tak lehké rány strojíte smrt nám všem? Zřejmě nevíte, že tento pán pochází z rodu velmi vznešeného a slavného a že cestuje těmito zeměmi, aby viděl dvory jasných knížat a králů, jak se takovému muži sluší. Vězte proto, že vám neprojde, jak si myslíte, bez trestu, jestliže nás zabijete!“

Když to uslyšeli, asi padesát jich odstoupilo stranou a radili se o té věci, kdežto ostatní stáli kolem nás. A tu pan Lev, svolav své lidi, řekl :

„Nejmilejší přátelé, vidíte, že se tu sešli, aby nás připravili o život. Proto tedy, dojde-li k tomu, statně se jim postavme na odpor a braňme se, neboť prosbami se od nich ničeho nedosáhne! Na mne tedy hleďte, a půjdu-li, když toho potřeba

nich pobiti, jméno naše a sláva naší statečnosti, do posledka zachované, zůstanou na věky.”

Zatím oni, poradivše se, pravili našemu tlumočnickovi:

„Řekni tomu vznešenému pánovi, že ani jemu, ani jeho družině nechceme učiniti žádné násilí! Všechno, co se stalo, chceme pustiti z mysli, a přeje-li si pán, abychom ho doprovodili do hospody, jsme k tomu ochotni.”

Tak jsme se s nimi rozešli, neutrpěvše žádnou škodu.

Z Pontevedre do El Padrone je šest mil. Toto město je se dvou stran obléváno dvěma řekami, z nichž jedna má kamenný most a jmenuje se Ulla, kdežto druhá nemá ani most, ani jméno. Plouti se po ní dá z El Padrone až k Sv. Jakubu.

Nad městem se vypíná hrad Rotya Planta, kde prý toho času, když svatý Jakub hlásal v Gallicii učení Kristovo, žila pohanská královna jménem Lupa. Byla velmi zuřivá, takže již z její ukrutnosti bys snadno poznal pohanku. Sv. Jakub kázal v tom městě celý rok a přece nemohl nikoho vyjma dva lidi obrátiti na víru Kristovu. Nad městem stojí kostel na hoře, kde kázával, a u něho veliká skála s jeskyní, která má úzké vchody. Říká se jí skála sv. Jakuba, protože v tom kostele i na té skále obyčejně kázával.

Každý, kdo do té jeskyně vejde s nábožnou myslí, dosahuje odpuštění mnohých hříchů. Také já jsem v ní byl a stejně Burian, Kmesek[!] s bratrem, Pětipeský a Miroš. Když se tam spouštěl Jan Žehrovský, úplně zbledl a zmodral, takže jsme ho stěží vytáhli, protože otvor byl velmi úzký. Pan Lev tam také chtěl vejít, ale, když to viděl, upustil od toho úmyslu. Papež povoluje těm, kteří vejdou do jeskyně, veliké odpustky proto, že sv. Jakub, když byl při kázání kamenován od pohanů, uchýloval se do té sluje.

Na hoře, kde kázával, je postaven kostel, zasvěcený sv. Maří Magdaleně. Sv. Jakub, když ho jednou pohané kamenovali a kyji bili a když byl mořen palčivou žízní, modlil se k Bohu, řka:

„Milý Bože, dobře víš, že toto všechno trpělivě snáším pro 115

herně prošívanými zlatem, jak se sluší na vévodský dvůr. Když se k němu přiblížili, poklekli. Ale vévoda dělal, jako by jinam hleděl a jako by to neviděl. Poklekli tedy po druhé, a když ani tentokrát nebyli zpozorováni, poklekli po třetí. Teprve teď podal starý vévoda pravici napřed synovi a potom také panu Lvovi. Takto, drže je oba za ruku a kráčeje mezi nimi, vedl je do vlastního pokoje devíti svými pokoji, z nichž každý byl na chodbě hlídán asi stovkou ozbrojenců. Zdali tomu tak bývá vždy, to jsem nevěděl přesně. Ale když jsem se na to vyptával, odpověděli mi, že nikdy, ani ve dne, ani v noci, tam nebývá stráží méně. Jestliže jest tomu opravdu tak, řekl bych, že žádný křesťanský král nemá dvůr tak skvělý a nádherný.⁹⁾

Potom druhého dne byl pan Lev zaveden k vévodově sestře, vévodkyni bourbonské.¹⁰⁾ Viděli jsme tam mnoho hrdých, krásných paní a dívek. Paní z Bourbonu prokazovala našemu pánovi velikou čest a náramně se divila vlasům Čechů.¹¹⁾

Příštího dne dal mladý vévoda vyhlásiti turnaj, aby ten, kdo by se ho chtěl účastniti, přijel na určené místo.

Když se sjeli, dívali jsme se na jejich způsob klání. Utkávají se, pobodše koně, s přehradou mezi zápasníky,¹²⁾ ale dřevci používají velmi tenkých. Ten pak, kdo jich zláme největší počet, dosahuje slávy vítězství. Dříve než odjedou z kolbiště, spočítá se hned, kolik každý zlámal dřevci. Toho pak, který jich zlámal nejvíce, veliký zástup lidí, s velikým křikem vyvolává jeho jméno a oslavuje vítězství, doprovází až k jeho domu.

Když byly tyto hry skončeny, vévoda poslal o třetí hodině noční [v 7½ hod.] k Janovi Žehrovskému, aby k němu přišel s několika staršími z české družiny, kteří by chtěli zápasiti. On že jim každému určí protivníka. Přijel tedy pan Jan s několika druhy, které si podle svého vybral, na hrad. Když jsme potom přišli do síně, kde byl vévoda s třemi vévodkyněmi: burgundskou, klevskou a gelderskou,¹³⁾ a s jinými vznešenými ženami a pannami, přistoupili k Janu Žehrovskému vévodovi

služebníci a oznámili mu, aby se připravil k zápasu, protože jejich protivníci brzo přijdou. Když však se pan Jan optal, jak budou zápasiti, zdali nazí nebo v prošívaných kabátech, odpověděli, že se podle tamějšího zvyku zápasí v kabátcích, že však pod pas, totiž za nohy, chytati není dovoleno, jinak však že jest každému dovoleno, aby svého protivníka povalil na zem, jak chce.

„Neboť“ řekli, „takový zvyk máme v naší zemi proto, aby hojně přítomným paním a dívkám nevzešla z účasti na zápasech žádná hanba. Proto mají zápasníci spodní oděv, totiž spodky a kabátec.“

Když se zápas započal, zápasník nemohl nikterak odolat panu Janovi. Třikrát ho pan Jan povalil na zem. Mezi diváky to vzbudilo veliký podiv. Povídalo se totiž, že ve všech zemích vévody burgundského není možné najíti siláka jemu rovného, že až do toho času nebyl v zápase přemožen ještě od žádného člověka a že za to mimo obvyklý plat dostává ročně pět set zlatých. Teď však že tento plat patrně ztratí, když byl třikrát přemožen. Po tomto zápase vévoda povolal k sobě pana Jana, oděného toliko kabátcem, tak jak zápasil, ohmatal mu všechny údy, nohy, ruce, prohlédl mu celé tělo a velmi se divil, že jeho zápasník byl poražen. Potom se pana Jana optal, zdali s sebou nemá nějakého šlechtice. On že by proti němu postavil skvělého protivníka, jednoho hraběte. Pan Jan měl s sebou jistého Kevarda, a ten, když potom zápasil s oním hrabětem, povalil ho třikrát na zem.

Potom k vévodovi přistoupil Šašek a pravil jemu :

„Nejjasnější kníže, prosím, aby mi Vaše Výsost přidělila protivníka, jakého mi uzná rovným.“

Vévoda, když to slyšel, rozkázal zavolati jistého člověka, aby s ním zápasil. Když jsme se chytili do křížku, po prvé jsem ho povalil na zem. Když však vévoda poručil, abych se s ním utkal ještě jednou, padl jsem na zem tak prudce, že jsem mohl ducha vypustiti. Po tomto zápase dal vévoda přinésti víno a cukroví. Bylo pak ho po zemi rozsypáno jistě za několik zla-

tých. Mně však nabízely vévodkyně tolik vína, že jsem se jenom stěží dostal domů, protože jsem se opil.

Druhého dne po těchto zápasech klál pan Lev¹⁴⁾ na dvoře vévody burgundského s Janem Žehrovským. Srazili se s tak žhavou myslí, že pan Lev zlomil své dřevce o prsa pana Jana. Ale žádný z nich nebyl tím nárazem s koně svržen. A tu poprosil pan Jan našeho pána, aby mu dovolil zlomiti k poctě přihlížejících vznešených paní a panen své dřevce. Když k tomu pan Lev přivolil, pobodl Jan Žehrovský koně ostruhami, namířil dřevcem do zdi, právě pod okno, z něhož se díval vévoda s manželkou a s jinými vévodkyněmi, a vrazil dřevcem do zdi tak prudce, že kůň tím nárazem dosedl na zadek. Někteří z vévodových dvořenínů hned přiběhli a zjišťovali, není-li pan Jan přivázán k sedlu, protože tak prudkým nárazem nespádl s koně. Tu však pan Jan pobodl koně po druhé a dřevce zlomil, vůbec nijak se při tom nezraniv. Bylo to pokládáno za veliký div, neboť u nich je zvykem, utkávati se v kolbách vždycky tak, že mezi jezdci je postavena přehrádka. Přemnozí lidé chodili potom denně na to místo a povídali si, že pan Jan není z toho pokolení lidí, které teď žije na zemi, nýbrž z pokolení dávných obrů.

Když bylo po tom utkání, vévoda kázal přinésti zbraně, kterými zápasili, a ptal se, zdali u nás doma všichni užívají v turnajích takových zbraní. A potom dodal:

„Vy si je berete na hry, kdežto v nás vzbuzují veliký podiv. I pro otcovraha by bylo přespříliš přísným trestem, vybojovati takový zápas. Tak si hraješ se životem, jako bys ani žítí nechtěl.“

Kláli totiž jenom v prošívanicích, což tamní lidé ještě nikdy neviděli.¹⁵⁾

Po souboji panstva se utkali také naši dvořané, Frodnar s Tetzlem. Oba zůstali bez hnutí v sedle a Frodnar seskočil po zápase s koně, tak jak byl, v plné zbroji, vůbec se neopřev o třmeny, ku podivu velikého množství lidí.

Kláli v paláci vévodském před vévodkyní z Bourbonu a vévo- **51**